

En arbetstagarorganisation påkallade både med ett bolag, innan det försattes i konkurs, och med konkursboet förhandling enligt 10 § medbestämmandelagen i fråga om vissa medlemmars anställningsförhållanden och lönefordringar samt i fråga om förhandlingsskyldighet förelåg. Konkursförvaltaren avböjde att förhandla. Tvisten har i huvudsak gällt frågan om konkursboet därmed har gjort sig skyldigt till förhandlingsvägran.

Arbetsdomstolen har funnit att medbestämmandelagen liksom annan arbetsrättslig lagstiftning är tillämplig även när en arbetsgivare har försatts i konkurs. Ett konkursbo, genom en konkursförvaltare, är därmed bundet av bl.a. föreskrifterna i medbestämmandelagen om arbetsgivares förhandlings- och informationsskyldighet och anses vid tillämpningen av de föreskrifterna lika bundet av kollektivavtal och anställningsavtal som konkursgäldenären var eller hade varit det. Den allmänna förhandlingsrätten i 10 § medbestämmandelagen tillkommer alla arbetstagarorganisationer som har medlemmar anställda hos arbetsgivaren och förhandlingsrätten består även under konkurs. När en arbetsgivare försätts i konkurs övertar konkursboet därför arbetsgivarens skyldighet att förhandla enligt 10 § medbestämmandelagen. De frågor arbetstagarorganisationen begärde förhandling om omfattas av förhandlingsskyldighet enligt 10 § medbestämmandelagen och påståendet att medlemmarna var eller hade varit arbetstagare hos bolaget framfördes inte mot bättre vetande. Konkursboet bröt därmed mot förhandlingsskyldigheten när konkursboet motsatte sig att delta i förhandling och ålades att betala allmänt skadestånd till arbetstagarorganisationen.

ARBETSDOMSTOLEN

DOM
2026-02-11
Stockholm

AD 2026 nr 6
Mål nr B 94-25

KLAGANDE

Konkursboet efter Car & Diagnostic Sweden AB, 559164-6699,
c/o Advokatfirman Göran Strandh AB, Lövåsvägen 32, 167 32 Bromma
Ombud: konkursförvaltaren Göran Strandh, adress som ovan

MOTPART

Stockholms Lokala Samorganisation av SAC, 802002-1518, Box 6507,
113 83 Stockholm
Ombud: Emma Thudén Ärje och John Nordmark, adress som ovan

SAKEN

Förhandlingsvägran

ÖVERKLAGAD DOM

Södertörns tingsrätts dom den 16 juli 2025 i mål nr FT 811-25

Tingsrättens dom, se bilaga.

Bakgrund

Innan Car & Diagnostic Sweden AB (bolaget) försattes i konkurs den 10 september 2024 begärde Stockholms Lokala Samorganisation (samorganisationen) förhandling med bolaget enligt 10 § medbestämmandelagen med anledning av tre medlemmars anställningsförhållanden och lönefordringar. Förhandlingar inleddes men avslutades aldrig.

Efter att bolaget försattes i konkurs begärde samorganisationen att förhandlingarna skulle fortsätta med konkursboet efter Car & Diagnostic Sweden AB (konkursboet). Förhandling påkallades även i fråga om förhandlingskyldighet förelåg eller inte. Konkursförvaltaren meddelade samorganisationen att han inte avsåg att medverka till förhandling och någon förhandling genomfördes inte.

I tingsrätten yrkade samorganisationen att konkursboet skulle betala allmänt skadestånd till samorganisationen med 29 000 kr jämte ränta enligt 6 § räntelagen från dagen för delgivning av stämning till dess full betalning sker, eftersom konkursboet gjort sig skyldigt till förhandlingsvägran. Samorganisationen begärde ersättning för rättegångskostnad med 900 kr för ansökningsavgiften i tingsrätten.

Konkursboet motsatte sig samorganisationens yrkanden. Något belopp i allmänt skadestånd vitsordades inte, men ränteberäkningen vitsordades. Konkursboet begärde ersättning för rättegångskostnad med 35 000 kr för ombudsarvode och anförde att ersättningen skulle betalas eftersom samorganisationen varit försumlig genom att inleda onödig rättegång och taktiskt begränsa sitt yrkande beloppsmässigt för att 18 kap. 8 a § rättegångsbalken skulle bli tillämplig.

Samorganisationen bestred konkursboets yrkande om rättegångskostnad.

I den överklagade domen fann tingsrätten att konkursboet gjort sig skyldigt till förhandlingsvägran och dömde ut de av samorganisationen yrkade beloppen avseende allmänt skadestånd jämte ränta och rättegångskostnad. Tingsrätten avslog konkursboets yrkande om ersättning för rättegångskostnad.

Yrkanden m.m.

Konkursboet har yrkat att Arbetsdomstolen, med ändring av tingsrättens dom, ska avslå samorganisationens talan och förplikta samorganisationen att ersätta konkursboets rättegångskostnad i tingsrätten. Konkursboet har yrkat

ersättning för rättegångskostnad i Arbetsdomstolen med 40 000 kr exklusive mervärdesskatt för ombudsarvode.

Samorganisationen har motsatt sig ändring av tingsrättens dom. Samorganisationen har åberopat samma bevisning som i tingsrätten.

Målet har avgjorts utan huvudförhandling.

Parternas talan

Parterna har till stöd för sin talan åberopat samma grunder och utvecklat talan på i huvudsak samma sätt som i tingsrätten. Parternas talan kan, efter förtydliganden och tillägg i Arbetsdomstolen, sammanfattas enligt följande.

Samorganisationen

Konkursboet övertog bolagets arbetsgivaransvar och var skyldigt att fortsätta den påbörjade förhandlingen enligt 10 § medbestämmandelagen. Samorganisationen påkallade även förhandling med konkursboet. Förhandlingen syftade till att klargöra konkursboets inställning till medlemmarnas anställningsförhållanden i konkursbolaget och deras lönefordringar, vilket var av vikt för att kunna avgöra vilka fordringar medlemmarna skulle kunna göra gällande i konkursen. Samorganisationen hade anledning att tro att konkursbolaget var medlemmarnas arbetsgivare. En förhandling hade gett samorganisationen tillfälle att ange varför konkursbolaget var medlemmarnas arbetsgivare, varför medlemmarna hade en lönefordran mot konkursbolaget och varför konkursboet var skyldigt att förhandla med samorganisationen. En förhandling hade kunnat ge samorganisationen klarhet i om samorganisationens uppfattning i dessa frågor var riktig. Lönegarantieförfarandet erbjuder inte sådana möjligheter till dialog, varför en ansökan om lönegaranti inte är en fullgod ersättning till förhandling. Förhandling med konkursboet påkallades också i fråga om förhandlingsskyldighet förelåg eller inte. Bestämmelsen i 7 kap. 8 § konkurslagen anger utgångspunkterna för hur konkursförvaltaren ska bedriva förvaltning av konkursboet, men kan inte ses som en

uttömmande reglering av ett konkursbos rättsliga förpliktelser eller av de åtgärder som kan behöva vidtas inom ramen för en konkurs. Konkursboet var skyldigt att delta i förhandling.

Genom att inte medverka till att förhandling kom till stånd gjorde konkursboet sig skyldigt till förhandlingsvägran och ska därför betala skadestånd med yrkat belopp för brott mot förhandlingsskyldigheten. Yrkat belopp är i enlighet med vad som vanligtvis döms ut vid förhandlingsvägran.

Samorganisationen har inte agerat försumligt och föranlett onödig rättegång. Samorganisationens inställning i tvisten har både varit verklig och seriös och det har funnits intresse av att få tvisten prövad.

Konkursboet

Bolagets förhandlingsskyldighet har inte övergått till konkursboet. Bolagets förhandlingsskyldighet kvarstår för konkursbolaget genom dess styrelse eller annan behörig företrädare, inte för konkursförvaltaren.

Konkursförvaltarens förvaltningsåtgärder avseende de anspråk som de anställda i konkursbolaget har och deras arbetsrättsliga ställning regleras i huvudsak i lönegarantilagen och konkurslagen. Konkursförvaltaren ska som en av sina första förvaltningsåtgärder upprätta en bouppteckning där bl.a. varje borgenär anges, med angivande av konkursbolagets skuld till borgenären och om skulden är prioriterad eller oprioriterad. I denna förvaltningsåtgärd ingår att utreda om det vid konkursutbrotten fanns befintliga anställningsförhållanden eller tidigare anställningsförhållanden som kan grunda en fordran på konkursbolaget. Vid konkursutbrottet säger konkursförvaltaren upp samtliga anställningsavtal på grund av arbetsbrist. En bouppteckning kan kompletteras om lönefordringar på grund av tidigare okända anställningsförhållanden tillkommer. Samorganisationen fick i samband med sin förhandlingsframställan besked om att medlemmarnas anspråk skulle utredas och beslutas inom ramen för konkursförvaltningen. Samorganisationens underlag avseende medlemmarnas anspråk var ofullständigt och oklart och komp-

letterades och förtydligades inte, trots påpekanden. En löneborgenärs anspråk som inte tillgodoses inom ramen för den statliga lönegarantin kan också prövas enligt bestämmelserna i 9 kap. konkurslagen om bevakning i konkurs eller i samband med att utdelningsförslag enligt 11 kap. konkurslagen upprättas. För ett konkursutsatt bolag finns således särskilda regler inom ramen för konkursförfarandet om hur anställningsförhållandena i konkursbolaget ska handläggas. Dessa regler är exklusiva och äger företräde framför medbestämmandelagens allmänna förhandlingsrätt och kan inte bli föremål för förhandling enligt 10 § medbestämmandelagen. Enligt 7 kap. 8 § konkurslagen är konkursförvaltarens åliggande att ta till vara borgenärernas gemensamma rätt och bästa och se till att de får maximal utdelning för sina konkursfordringar. Konkursförvaltaren ska därför vara återhållsam med förvaltningsåtgärder som innebär att utdelningen till borgenärerna kan komma att förringas. Konkursförvaltaren ska också enligt 7 kap. 10 § konkurslagen på eget initiativ i viktiga frågor höra tillsynsmyndigheter och berörda borgenärer, vilket ger utrymme och skyldighet för konkursförvaltaren att inhämta synpunkter från löneborgenärer och deras arbetstagarorganisationer. Konkursboet hade inte skyldighet att delta i förhandling enligt 10 § medbestämmandelagen. En sådan förhandling skulle inte klargöra, utreda eller avgöra förhandlingsfrågorna, utan endast medföra konkurskostnader och förringa konkursboets utdelningsförmåga. Det förekommer inte att arbetstagarorganisationer påkallar förhandling enligt 10 § medbestämmandelagen för handläggning av de aktuella förhandlingsfrågorna. Samorganisationen kallade till förhandling mot bättre vetande och konkursboet gjorde sig inte skyldigt till förhandlingsvägran.

Samorganisationen har varit försumlig genom att inleda onödig rättegång och ska därför ersätta konkursboets rättegångskostnad.

Tvisten

Tvisten gäller frågan om konkursboet gjort sig skyldigt till förhandlingsvägran. Parterna är också oense om Samorganisationen varit försumlig genom att inleda en onödig rättegång.

Domskäl

En arbetstagarorganisation har enligt 10 § medbestämmandelagen rätt till förhandling med en arbetsgivare i fråga rörande förhållandet mellan arbetsgivaren och sådan medlem i organisationen, som är eller har varit arbetstagar hos arbetsgivaren. En förhandlingsskyldig arbetsgivare är enligt 15 § medbestämmandelagen skyldig att inställa sig till och delta i förhandlings-sammanträde samt vid behov lägga fram motiverat förslag till lösning av den fråga som förhandlingen avser. Det finns dock ingen rättslig skyldighet för parterna att komma fram till en lösning vid förhandlingarna.

Av förarbetena till konkurslagen framgår att medbestämmandelagen liksom annan arbetsrättslig lagstiftning är tillämplig även när en arbetsgivare har försatts i konkurs. Ett konkursbo, genom en konkursförvaltare, är därmed bundet av bl.a. föreskrifterna i medbestämmandelagen om arbetsgivares förhandlings- och informationsskyldighet och anses vid tillämpningen av de föreskrifterna lika bundet av kollektivavtal och anställningsavtal som konkursgäldenären var eller hade varit det. Den allmänna förhandlingsrätten i 10 § medbestämmandelagen tillkommer alla arbetstagarorganisationer som har medlemmar anställda hos arbetsgivaren och förhandlingsrätten består även under konkurs. Det anges i konkurslagens förarbeten att det saknades anledning att införa särskilda regler i konkurslagen som hänvisar till medbestämmandelagen, eftersom den senare lagen har generell giltighet. Se prop. 1978/79:105 s. 169 ff. När en arbetsgivare försatts i konkurs övertar konkursboet således arbetsgivarens skyldighet att förhandla enligt 10 § medbestämmandelagen.

Samorganisationen påkallade hos både bolaget, innan det försattes i konkurs, och konkursboet förhandling om sina medlemmars lönefordringar och ville reda ut om medlemmarna var eller hade varit arbetstagare hos arbetsgivaren. De frågor samorganisationen begärde förhandling om omfattas av förhandlingsskyldighet enligt 10 § medbestämmandelagen och samorganisationens påstående att medlemmarna var eller hade varit arbetstagare hos bolaget kan, enligt Arbetsdomstolens bedömning, inte anses vara framfört mot bättre vetande (AD 2006 nr 115). Det är ostridigt att konkursboet motsatte sig att delta i förhandling och att någon förhandling inte kom till stånd med konkursboet. Konkursboet bröt därmed mot förhandlingsskyldigheten i 10 § medbestämmandelagen och ska betala allmänt skadestånd till samorganisationen jämte ränta. Det yrkade beloppet är i enlighet med praxis och räntebereäkningen är vitsordad. Med denna utgång har samorganisationen inte varit försumlig genom att inleda onödig rättegång.

Samorganisationen har som vinnande part i både tingsrätt och i Arbetsdomstolen rätt till ersättning för sin yrkade rättegångskostnad om 900 kr för ansökningsavgift i tingsrätten.

Konkursboets överklagande ska därmed avslås och tingsrättens domslut i sin helhet fastställas.

Domslut

Arbetsdomstolen fastställer tingsrättens domslut.

Ledamöter: Catharina Nordlander, Peter Syrén, Kurt Eriksson, Anders Norberg, Göran Söderlöf, Malin Sjunnebo och Elisabeth Mohlkert.

Enhälligt.

Rättssekreterare: Lina Cajvert

SÖDERTÖRNS TINGSRÄTT

DOM

2025-07-16

Meddelad i

Huddinge

Mål nr

FT 811-25

PARTER**Kärande**

Stockholms Lokala Samorganisation, 802002-1518

Box 6507

113 83 Stockholm

Sverige

Ombud: Emma Thudén Ärje

Stockholms Lokala Samorganisation

Box 6507

113 83 Stockholm

Svarande

Konkursboet efter Car & Diagnostic Sweden AB, 559164-6699

c/o Nynäshamn Bil & Diagnos AB

Hammarhagsvägen 28

149 45 Nynäshamn

Ombud: Advokat Göran Strandh

Advokatfirman Göran Strandh AB

Birger Jarlsgatan 2

114 34 Stockholm

DOMSLUT

1. Konkursboet efter Car & Diagnostic Sweden AB ska betala Stockholms Lokala Samorganisation allmänt skadestånd om 29 000 kr jämte ränta enligt 6 § räntelagen från den 10 februari 2025 till dess full betalning sker.
2. Konkursboet efter Car & Diagnostic Sweden AB ska betala Stockholms Lokala Samorganisations rättegångskostnad om 900 kr.
3. Konkursboet efter Car & Diagnostic Sweden AB:s begäran om ersättning för sina rättegångskostnader avslås.

Dok.Id 2558637

Postadress

141 84 Huddinge

Besöksadress

Björnkullavägen 5 A

Telefon

08-561 660 50

E-post:

sodertorns.tingsratt.avdelning5@dom.se

www.domstol.se/sodertorns-tingsratt

Telefax**Expeditionstid**

måndag – fredag

08:30–16:00

BAKGRUND

Följande får anses ostridigt mellan parterna.

OS, SK och AN (Medlemmarna) är medlemmar i Stockholms Lokala Samorganisation (Samorganisationen). Innan CDAB försattes i konkurs den 10 september 2024 begärde Samorganisationen förhandling med Car & Diagnostics AB (CDAB) enligt 10 § lagen (1976:580) om medbestämmande i arbetslivet (MBL). Förhandlingarna inleddes därefter men avslutades aldrig.

Efter att CDAB försattes i konkurs begärde Samorganisationen att förhandlingarna skulle fortsätta med konkursboet efter Car & Diagnostics AB (Konkursboet) till syfte att klargöra boets inställning till medlemmarnas anställningsförhållanden och fordringar. Förhandling påkallades även i frågan huruvida förhandlingsskyldighet förelåg eller ej. Konkursförvaltaren uppgav att han inte avsåg att medverka till förhandling. Några förhandlingar genomfördes inte därefter.

BEGÄRAN M.M.

Samorganisationen har begärt att Konkursboet ska utge allmänt skadestånd om 29 000 kr jämte ränta enligt 6 § räntelagen från dagen för delgivning av stämningsansökan till dess full betalning sker.

Samorganisationen har begärt ersättning för sina rättegångskostnader med 900 kr som avser ansökningsavgiften till tingsrätten.

Konkursboet har motsatt sig Samorganisationens begäran. Inga belopp har vitsordats som skäliga i och för sig. Sättet att beräkna ränta har vitsordats.

Konkursboet har begärt ersättning för sina rättegångskostnader med 35 000 kr som avser ombudsarvode.

Samorganisationen har bestridit Konkursboets begäran om att den ska tillerkännas ersättning för sina rättegångskostnader i enlighet med vad som föreskrivs i 18 kap. 8 § rättegångsbalken.

GRUNDER OCH UTVECKLING AV TALAN

Samorganisationen

Medlemmarna arbetade under åren 2019 till 2022 på Riddermarks bilverkstad i Kungsängen men erhöll inte full lön för sitt arbete. Med anledning av detta togs kontakt med Riddermark Bil AB som uppgav att det var CDAB som var medlemmarnas arbetsgivare. Samorganisationen begärde den 20 mars 2023 förhandling med CDAB i syfte att reda ut frågan om Medlemmarnas anställning och utestående lönefordringar. Förhandlingarna inleddes därefter, men ajournerades senare. Viss skriftväxling följde av ajourneringen, men förhandlingarna återupptogs inte eftersom CDAB inte medverkade till fortsatta förhandlingar. Vid tiden för CDAB:s konkurs pågick en förhandling enligt medbestämmandelagen mellan CDAB och Samorganisationen.

Konkursboet övertar i princip bolagets arbetsgivaransvar gentemot de anställda, inklusive förhandlingsskyldighet enligt MBL. Konkursboet har varit skyldig att fortsätta den förhandlingen. Samorganisationen påkallade vidare förhandling med konkursboet rörande boets förhandlingsskyldighet. Konkursboet har därför, i vart fall, varit skyldigt att delta i förhandling avseende huruvida förhandlingsskyldighet förelåg. Genom att inte medverka till att förhandling kommit till stånd har boet gjort sig skyldig till förhandlingsvägran. Skadestånd ska därför utgå med begärt belopp.

Vad avser Konkursboets begäran om ersättning för sina rättegångskostnader i enlighet med 18 kap. 8 § rättegångsbalken har Konkursboet varken utvecklat på vilket sätt Samorganisationen skulle ha agerat försumligt eller varför rättegången skulle vara onödig. Samorganisationens inställning i tvisten har både varit verklig och seriöst

menad och det har funnits ett intresse av att få den prövad. Det begärda skadeståndsbeloppet är även i enlighet med de belopp som vanligtvis utdöms vid förhandlingsvägran. Konkursboet har vidare förlorat sin rätt att begära att målet ska handläggas som ett tvistemål, eftersom denna begäran inte förts fram första gången. Konkursboet förde talan i målet.

Konkursboet

CDAB och samtliga av bolagets helägda dotterbolag har försatts i konkurs. CDAB:s verksamhet har bestått i att leda dotterbolagens verksamhet och har för uppfyllande av detta ändamål haft, förutom bolagsledningen som anställda, även haft anställda för ekonomi- och personalfunktionen. Samtliga anställda i koncernen har sagts upp av konkursförvaltningen och betalning avseende de anställdas anspråk har betalats över den statliga lönegarantin i den omfattning som lagstiftningen tillåter. Dotterbolagens verksamhet har avvecklats genom försäljning av rörelsen eller genom försäljning av tillgångarna. Sistnämnda avvecklingsalternativ har förevarit med CDAB.

Konkursförvaltarens förvaltningsåtgärder vad avser konkursgäldenärens anställdas anspråk och arbetsrättsliga ställning i förhållande till arbetsgivaren regleras enligt lag företrädesvis i lönegarantilagen och tillämpliga lagrum i konkurslagen.

Konkursförvaltarens förvaltningsåtgärder avseende dessa åtgärder är av myndighetsliknande beskaffenhet och handläggs analogt enligt reglerna i förvaltningslagen (2017:900) för utredning och avgörande. Konkursförvaltarens ställningstagande utmynnar i beslut som vid missnöje av den anställda eller tillsynsmyndigheten (Kronofogdemyndigheten) kan överklagas till allmän domstol. Förvaltningsåtgärderna är inget som kan bli föremål för förhandlingar enligt MBL.

Att en förhandlingsskyldighet förelegat för CDAB innan dess att bolaget försattes i konkurs föranleder inte att denna förhandlingsskyldighet övergår till Konkursboet utan kvarstår under sådana förhållanden för CDAB i konkurs företrädd härför av dess styrelse eller annan behörig och inte av konkursförvaltaren. Under dessa förhållanden kan det inte komma i fråga att Konkursboet gjort sig skyldig till förhandlingsvägran.

Konkursboet ska vidare beviljas ersättning för sina rättegångskostnader i enlighet med vad som följer av 18 kap. 8 § rättegångsbalken eftersom Samorganisationen får anses ha varit försumligt genom att ha inlett onödig rättegång och taktiskt begränsat sitt yrkande beloppsmässigt på så sätt att 18 kap. 8 a § rättegångsbalken skulle bli tillämplig.

UTREDNING

Målet har avgjorts på handlingarna efter att parterna fått möjlighet att slutföra sin talan.

Samorganisationen har åberopat förhandlingsframställan till konkursboet och e-postkorrespondens. Konkursboet har inte åberopat någon bevisning.

DOMSKÄL

Allmänna utgångspunkter

Det är ostridigt att förhandlingar pågick mellan CDAB och Samorganisationen avseende Medlemmarnas anställningsförhållanden och lönefordringar innan dess att CDAB försattes i konkurs, men att förhandlingarna inte genomfördes till fullo innan konkursen. Parterna är vidare överens om att Samorganisationen påkallade, gentemot Konkursboet, att förhandlingarna skulle fortsätta samt att ny förhandling påkallades med avseende på frågan om förhandlingsskyldighet förelåg eller inte. Konkursboet motsatte sig att delta i förhandlingarna. Några förhandlingar genomfördes inte därefter.

Den huvudsakliga frågan i målet är huruvida konkursboet varit skyldigt att förhandla med Samorganisationen enligt 10 § MBL i första hand i frågan om boets inställning till medlemmarnas anställningsförhållanden och fordringar och i andra hand i frågan huruvida förhandlingsskyldighet förelåg eller ej. Om någon av dessa frågor besvaras jakande, ska tingsrätten ta ställning till om allmänt skadestånd ska utgå och i sådana fall med vilket belopp.

Rättsliga utgångspunkter*Allmänt om regleringen av konkurser*

Frågor om hur en konkursförvaltare ska förvalta ett konkursbo regleras i stora delar av konkurslagen (1987:672). Av 7 kap. 8 § konkurslagen följer att konkursförvaltaren ska se till borgenärernas gemensamma rätt och bästa. Konkursförvaltaren ska därmed inte se till enskilda borgenärs bästa (Mellqvist, konkurslag [1987:672], 7 kap. 8 §, Karnov, besökt 2025-07-08 [JUNO]). Arbetstagares rätt till lön under konkursen regleras vidare företrädesvis av lönegarantilagen (1992:497) vilken i stora drag stadgar att staten svarar för en arbetstagares löne- och pensionsfordringar mot en arbetsgivare i konkurs.

Förhandlingsskyldighet och konkursboets arbetsgivaransvar

Av 10 § MBL följer att arbetstagarorganisationer har rätt till förhandling med arbetsgivare i fråga rörande förhållandet mellan arbetsgivaren och sådan medlem i organisationen som är eller har varit arbetstagare hos arbetsgivaren. Bestämmelsen reglerar det som brukar kallas för den allmänna förhandlingsrätten. En part är i princip skyldig att förhandla om den part som påkallar förhandling stödjer sig på ett påstående om att ett anställningsförhållande föreligger eller har förelegat, även om detta vid en prövning i sak skulle visa sig vara felaktigt (se Dalekant och Weihe, lag [1976:580] om medbestämmande i arbetslivet, 10 §, Karnov, besökt 2025-06-26 [JUNO]). Förhandlingsrätten gäller i alla frågor som ryms inom MBL:s tillämpningsområde, med de begränsningar som följer av 2 och 3 §§ MBL (Edström, Lag (1976:580) om medbestämmande i arbetslivet 10 §, Lexino 2025-01-01 [JUNO] under rubriken 2.3 Ämnesområdet).

Av förarbeten till konkurslagen framgår att MBL, liksom annan arbetsrättslig lagstiftning, i princip är tillämplig även när ett företag går i konkurs (prop. 1978/79:105 s. 169 f.). I doktrin har det även uttalats att konkursboet övertar förhandlingsskyldigheten för det fall arbetsgivaren försätts i konkurs, och att utgångspunkten i övrigt är att konkursförvaltaren ska följa de principer som gäller för

förhandlingsskyldigheten enligt MBL (Malmberg m.fl., Medbestämmandelagen: En kommentar. Del 1, [29 augusti 2018, JUNO] kommentaren till 11 § under rubriken Förhandlingsskyldigheten vid konkurs).

Arbetsdomstolen har i ett antal rättsfall uttalat sig om tillämpligheten av den primära förhandlingsskyldigheten enligt 11 § MBL när arbetsgivaren försatts i konkurs. Av 11 § MBL följer att arbetsgivaren, innan denne beslutar om viktigare förändringar av sin verksamhet, på eget initiativ ska förhandla med arbetstagarorganisation i förhållande till vilken han är bunden av kollektivavtal. Arbetsdomstolen har i sina rättsfall uppgett att den primära förhandlingsskyldigheten övertas av arbetsgivarens konkursbo för det fall arbetsgivaren försatts i konkurs. Av rättsfallen följer vidare att det dock är ofrånkomligt att reglerna om primär förhandling i viss utsträckning kommer att präglas av själva konkurssituationen och konkursförfarandets inriktning på att realisera konkursgäldenärens tillgångar för utdelning bland dennes fordringsägare. (se AD 1980 nr 106. Se även AD 1980 nr 110 och AD 1988 nr 70). Att konkursboet är förhandlingsskyldigt enligt 11 § MBL framgår även av doktrin (se bland annat Danhard, Konkursarbetsrätt, femte upplagan, Elanders AB 2013, s. 127–138, Malmberg m.fl., Medbestämmandelagen: En kommentar. Del 1, [29 augusti 2018, JUNO] kommentaren till 11 § under rubriken Förhandlingsskyldigheten vid konkurs).

Vad avser 10 § MBL har i doktrin uttalats att en konkursförvaltare är skyldig att inställa sig till tvisteförhandling gällande exempelvis skadestånd för kollektivavtalsbrott om den fackliga organisationen påkallar det enligt 10 § MBL. Några övriga uttalanden avseende ett konkursbos skyldighet att inställa sig till förhandlingarna enligt 10 § MBL har inte påträffats.

Skadeståndsskyldighet vid brott mot förhandlingsskyldigheten

En arbetsgivare som gör sig skyldig till förhandlingsvägran kan enligt 54 och 55 §§ MBL förpliktas att betala allmänt skadestånd. Skadeståndet ska betalas till arbetstagarorganisationen.

Tingsrättens bedömning

Att ett konkursbo i princip övertar arbetsgivarens skyldighet enligt den arbetsrättsliga lagstiftningen talar i sig för att konkursbon är skyldiga att medverka i förhandlingar som en arbetstagarorganisation påkallar enligt 10 § MBL. Detta verkar vidare vara fallet i vart fall när förhandlingarna avser fråga om skadestånd för kollektivavtalsbrott. Klart är dessutom att konkursförvaltaren är skyldig att påkalla förhandling enligt 11 § MBL när förutsättningarna för detta är uppfyllda, låt vara att det faktumet att arbetsgivaren försatts i konkurs kan påverka vilka situationer konkursboet behöver påkalla förhandling enligt bestämmelsen.

Tingsrätten noterar att konkursförvaltaren visserligen som primärt ansvar har att se till borgenärskollektivets bästa och att åtgärder inte ska vidtas till förmån för enskilda borgenärers rätt. Detta talar i viss mån emot slutsatsen att konkursboet ska vara skyldiga att föra förhandlingar med arbetstagarorganisationer i frågor som berör enskilda arbetstagare.

Det saknas dock, enligt tingsrättens mening, tydligt stöd för slutsatsen att konkursbon inte är förhandlingsskyldiga när en arbetstagarorganisation påkallat förhandling enligt 10 § MBL. Tingsrättens uppfattning är att det därför finns anledning att falla tillbaka på grundprincipen att konkursbon övertar arbetsgivarens ansvar enligt den arbetsrättsliga lagstiftningen, däribland förhandlingsskyldigheten enligt MBL. Under dessa förhållanden får Konkursboet anses varit förhandlingsskyldigt när Samorganisationen påkallat förhandling enligt 10 § MBL, förutsatt att förutsättningarna för att påkalla förhandling i övrigt varit uppfyllda.

Frågan huruvida Samorganisationens medlemmar varit anställda hos Konkursboet och huruvida de haft fordringar på lön och semesterersättning mot Konkursboet har varit sådan att den kan vara föremål för förhandlingar enligt 10 § MBL. Att förhandlingarna initialt påbörjades mot CDAB kan inte anses påverka Konkursboets skyldighet att, när fortsatt förhandling begärts gentemot Konkursboet, medverka i förhandlingarna. Parterna är överens om att Konkursboet motsatt sig att delta i förhandlingarna och att

förhandlingarna därför inte blivit av. Genom att Konkursboet inte deltagit i förhandlingarna har de gjort sig skyldiga till förhandlingsvägran. Konkursboet ska därför utge allmänt skadestånd. Det begärda beloppet om 29 000 kr är skäligt (jfr. AD 2013 nr 38). Samorganisationen har rätt till ränta på beloppet enligt 6 § räntelagen. Ränta ska utgå på beloppet från dagen för delgivning av stämmingsansökan, dvs. den 10 februari 2025.

Rättegångskostnader

Samorganisationen har vunnit målet och har därför rätt till ersättning för sin rättegångskostnad. Det begärda beloppet är skäligt.

Samorganisationen har vidare, enligt tingsrättens mening, inte agerat på sådant sätt att den ådragit sig ansvar för Konkursboets rättegångskostnader. Konkursboets begäran om ersättning för sina rättegångskostnader i enlighet med 18 kap. 8 § rättegångsbalken avslås därför.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se [bilaga 1](#) (TR-04)

Ett överklagande ska ha kommit in till tingsrätten senast den 6 augusti 2025.

Överklagandet prövas av Arbetsdomstolen.

Golshanak Fatahian

Hur man överklagar

Dom i arbetsvist, tingsrätt

TR-04 (AD)

Vill du att domen ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Ditt överklagande ska ha kommit in till domstolen inom 3 veckor från domens datum. Sista datum för överklagande finns på sista sidan i domen.

Överklaga efter att motparten överklagat

Om ena parten har överklagat i rätt tid, har den andra parten också rätt att överklaga även om tiden har gått ut. Det kallas att anslutningsöverklaga.

En part kan anslutningsöverklaga inom en extra vecka från det att överklagandetiden har gått ut. Ett anslutningsöverklagande måste alltså komma in inom 4 veckor från domens datum.

Ett anslutningsöverklagande upphör att gälla om det första överklagandet dras tillbaka eller av något annat skäl inte går vidare.

Så här gör du

1. Skriv tingsrättens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att domen ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att Arbetsdomstolen ska ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).

3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.

Vill du ha nya förhör med någon som redan förhörts eller en ny syn (till exempel besök på en plats), ska du berätta det och förklara varför.

4. Lämna namn och personnummer eller organisationsnummer.

Lämna aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.

Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.

5. Skriv under överklagandet själv eller låt ditt ombud göra det.
6. Skicka eller lämna in överklagandet till tingsrätten. Du hittar adressen i domen.

Vad händer sedan?

Tingsrätten kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att domen gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar tingsrätten överklagandet och alla handlingar i målet vidare till Arbetsdomstolen.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning, kan även Arbetsdomstolen skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i Arbetsdomstolen

När överklagandet kommer in till Arbetsdomstolen tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Arbetsdomstolen ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att tingsrätten dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om tingsrätten har dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rättstillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller den överklagade domen. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med tingsrätten om du har frågor. Adress och telefonnummer finns på första sidan i domen.

Mer information finns på www.domstol.se.